

Taxa postala
plattin in num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
Havonta 2, negyedévre 6, félévre 12,
egészévre 20 dollár. — Hirdetések díjszabás
szerint. — Az „UJ KELET” a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilapja. Cikk-
eink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

5430 ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E.
de Editura, Registrul publicatiunilor
periódice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Ara 5 lej

Szombat, julius 1.
1939—5699. Tamuz 14.
XXII. évfolyam, 144. szám.

Az ötéves terv

Az Uj Kelet egyik legutóbbi számában ki-
vonatosan ismertettük a Legfőbb Gazdasági
Tanács által elkészített ötéves tervet, amely
övid időn belül — rendelettervény formájá-
ban — alaptörvénye lesz Románia gazdasági
letének és fejlődésének. Az ötéves terv az
következő években minden gazdasági, sőt
ársadalmi kérdésben is irányítója lesz a kor-
mány gazdasági politikájának, ugyancsak a
magángazdaság tevékenységének is.

Romániában az ötéves terv bevezetése és
megvalósítása korszakalkotó abból a szem-
pontról, hogy bizonyos mértékig korlátok közé
szorítja a gazdasági liberalizmust, azonban
— amint az a tervezetből is kitűnik — mégis
elég tág teret hagy a magánkezdemenyezés-
nek, ha a gazdasági élet és tevékenység egyes
területein már inkább a fokozottabb állam-
ellenőrzés mellett működést teszi csak lehé-
tővé. Viszont a romániai termelésben, főleg az
ipari termelésben, még nagyon sok olyan te-
rület van, ahol a magánkezdemenyezés min-
den vonatkozásban hasznos és rentabilitást
alkothat és a tereen további korlátozásokról
legfeljebb a második ötéves tervben lehet
szó.

Amint a programból kitűnik, az ötéves terv
megvalósítása a legtöbb gazdasági jellegű
törvényünk módosítását, más területeken pe-
dig új törvények megalkotását teszi szük-
séssé, tekintve, hogy gazdasági törvényeink
legtöbje a gazdasági liberalizmus szigorú
szemlélet tartásával készült. Erre egyébként
előző ugy maga az ötéves terv, mint a Leg-
főbb Gazdasági tanácsnak ezzel kapcsolatos
indoklása is.

Már az ötéves terv első pontja bejelenti,
hogy a közlekedési utak kibővítése és meg-
szervezése érdekében a kormány új törvény-
javaslatot készítet. Ez a törvényjavaslat
tulajdonképpen a program végrehajtását, de
főleg a szükségesnek mondott utak és közle-
kedési eszközök minél előbbi megépítését teszi
májd lehetővé. Ezzel kapcsolatban a kormány
terve számos bizonyos nemzetközi szerződés-
seinkkel és külkereskedelmi érdekeinkkel is.

Az altalaj termékek értékesítésével kap-
csolatban már készült is a bányatörvény mó-
dosítása. Itt a kormány abból indul ki, hogy
az altalajban levő kincseink hirtőkék és
ezeknek minél előbbi felszínre hozatala, illetve
kitermelése viszonylagos tökéletességünk-
ben hoz majd nagy változást. Másrészt vi-
szont a kormány szabályozni kívánja a bányá-
kincsek kitermelését abból a szempontból is,
hogy azok a belföldi szükségleteket úgy mo-
st, mint a jövőben egyenletesen lássák el. A
bányatörvény módosítása tehát ebben a szel-
lemben készült el.

A mezőgazdasági termékek értékesítésével
kapcsolatban a kormány már megtette az
első lépést a buzaértékesítési törvény meg-
alkotásával és hasonló törvények készü-
nendama mezőgazdasági termékeinkkel kap-
csolatban, amelyeknek értékesítése a külföld-
ön nehezebb. Ezzel kapcsolatban a kormány
irányt is akar adni a mezőgazdasági termé-
lésnek, főleg abból a szempontból, hogy a
mezőgazdaságunk termelje ki az iparunk
mindama nyersanyagát, amelyek akár kis,
akár nagyobb investiciókkal Romániában
mégis termelhetők lennének. E tereen is tör-
tént már több kezdeményező lépés. Hasonló
szempontok érvényesülnek az állami halászat
és az állami erdőtermelés átszervezésénél is.

Az ipari termelés megszervezésénél az öt-
éves terv megalkotóit az a szempont vezette,
hogy a ráncgényesített autarkia legyen tel-
jes és egészséges, a meglévő ipari szakmák-
ban gátoljuk meg a túlméretezés lehetőségeit,
ugyanakkor most már teremtünk meg azokat
az ipari szakmákat, amelyeknek termékeiből
még ma is behozatalra szorulnak. Mivel ezt a
munkát a magántőke és magánkezdemeny-
ezés részben tökéletlen, részben pedig a ren-
tabilitás bizonytalan alakulása miatt nem
valósította meg, a kormányprogram arra irá-
nyul, hogy ezeket a hátrányokat kiküszöböl-
je. Mivel ez kétségtelenül nagyobb hosszú-
lejáratu tökélet igényel, a kormány ez utó-
bit a hitelproblémák megoldásával is össze-
függésbe hozta.

A hitelállás megszervezésében az ötéves
terv megalkotóit egyrészt az előbbi szem-
pont, másrészt az a szempont vezette, hogy
minden egyes termelőreleg megfelelő olcsó-

Halifax feltűnően erélyes beszédének nemzetközi visszhangja:

„Ha Németország erőszakot alkalmaz Danzigban, Anglia Lengyelország mellé áll” —

írja a Times. Puccs készül Danzigban? A londoni
lözsdén estek az árfolyamok. Rooseveltt haza-
rendelte londoni követét



A világpolitikai lázmérő újra magasra szökött. A danzigi feszültség és Halifax feltűnően éleshangú beszéde jelzi a hőfokot. A moszkvai tárgyalásokban pillanatnyi szélcsend mutatkozik, a távolkeleti viszály is háttérbe szorult: a viharfelhő újra Európa fölött gomolyodik. E jelenségek között némi összefüggés kell, hogy legyen, nevezetesen a moszkvai tárgyalások, a távolkeleti viszály és az új danzigi feszültség között. Valószínűnek látszik ugyanis, hogy miként a tiencsini viszályban, a danzigi mozgolódásban is olyan erők érvényesülnek, amelyeknek nem kis mértékben a moszkvai megegyezés megkötésére a célja. Bár Londonban komoly az aggodalom és háborús veszedelemről beszélnek feltűnő nyíltsággal, nem látszik valószínűnek, hogy Berlin most ténylegesen végsőkig akarja feszíteni a hurt Danzig ügyében, fellépésének inkább zavartkeltés a célja a moszkvai tárgyalások irányában. A kockázat veszélye azonban így is fennáll.

Az eseményekről alábbi tudósításunk számol be:

Halifax: „A tengelyhatalmak szigetelték el önmagukat”

London, június 30. Halifax angol külügy-
miniszter feltűnően erélyes hangú beszédet
tartott tegnap az angol külügyi társaság ülésén. Kijelentette, hogy Anglia a béke érdeké-
ben súlyos kötelezettségeket vállalt. Növelte
hadseregét szárazon, vízen, levegőben, amely
azonban csak akkor lép a tevékenység terüle-
teire, ha bármely olyan államot megtámad-
nak, amelynek függetlenségét Anglia szava-
tolta. Ez a lépés gyors és teljes lesz. Az an-
gol külügyminiszter szembeszáll azzal a vád-
dal, hogy Anglia bekeríti a tekintélyállamo-
kat. Ez nem igaz.

A tekintélyállamok kezdtek és egyre ha-
tározottabban folytatnak olyan politikát,
amellyel önmagukat szigetelték el. Nem a
demokrata államok keritenek be, ha-
nem a dinamizált hatalmak fajpolitiká-
jukkal, külpolitikájukkal, gazdasági po-
litikájukkal idéztek elő olyan helyzetet,
amelyben mások védelmi politikája lát-
szólagos gyűrit hozott létre.

Foglalkozott az élettér elméletével is. Kifej-
tette, hogy ez nem lehet új területek meg-

szervezésére vezető eszme, mert így csak új bo-
nyodalomk szarmaznak, amelyek az élettér
és az életet veszélyeztetik. Anglia gyarmat-
politikája egészen más, mint amint szembe-
szegnek vele. Anglia lassan a népek ön-
rendelkezése felé vezető utakat építi ki. Kül-
önben

a gyarmatkérdést békésen is meg lehet
oldani, ha minden kormány olyan öszin-
tén és olyan erővel fogja őrizni a békét,
mint Anglia teszi.

Ebben az esetben összehívhatunk olyan érte-
keletet, amely a gyarmati, gazdasági és
életkérdéseket kedvezően oldaná meg.
Ilyen értekelet most nem létezik, mert a
világ talpig fegyverben áll és így Anglia is
kénytelen hangoztatni: csakugyan már nem
szavakra, hanem tettekre van szükség.

Halifax végül határozott hangon megvéde-
mezte a Népszövetséget, amelyre vagy más
hasonló intézményre a világnak égető szük-
sége van, mert a béke állandó ellenőrzésre
szorul.

„Ha Németország erőszakhoz folyamodik, Anglia Lengyelország mellé áll” — írja a Times

A péntek reggeli angol lapok egyhanguan
megállapítják, hogy Halifax lord beszéde az
egész angol nép véleményét tükrözi vissza.

A Times írja: Danzigban semmi sem törté-
nik, ami egy józan világban háborúhoz ve-
zetne.

De ha Németország elhatározza magát,
hogy erőszakhoz folyamodik és ha Len-
gyelország fenyegetve érzi függetlenségét,
Nagy-Britannia haborús nélkül Len-
gyelország mellett fog harcolni.

A News Chronicle a következőket írja:
Lord Halifax világosan és minden kétértelmű-

ség nélkül beszélt. Az angol nép ma kész
minden áldozatot vállalni, hogy olyan új ren-
det teremtsen a világban, amely kiküszöbölje
a háborús fenyegetést.

Berlin puccsra készül Danzigban

Párizs, június 30. (Rador). A péntek reg-
geli francia lapok méltatják Halifax beszéde-
nek határozott hangját, amellyel minden két-
értelműséget eloszlatott.

A Le Jour azt írja, hogy e beszéd után
Berlin és Róma nem számíthat többé Lon-
(Folytatása a 8-ik oldalon)

hitel segítségével minél többet produkáljon
és minél rentábilisebben termeljen. Ez utóbbi
összefüggésben van a teherbíróképesség ala-
kulásával is, ami a kincstár jelenlegi és jövő-
beni fokozottabb bevételei igényei mellett nem
lehet elhanyagolható szempont. Ezzel kap-
csolatban az ötéves terv indoklása meg-
említi, hogy a túlzott közterhek egyes szak-
mák, egyes termelőágak elsorvasztásához vé-
zethetnek, tehát az államkincstár fokozottabb
zethetnek megállapításánál most már okvet-
lenül érvényesülnie kell az arányos közterh-
viselés elvénél. Az ötéves terv megalkotói
tehát — a látszólagos átmeneti hátrányok
ellenére is — adórendszerünk átszervezésénél

minél előbb érvényesíttetni kívánják azt az
elvet, hogy a közterhek megállapításánál a
jövedelem és a rentabilitás legyen a legfőbb
szempont, még akkor is, ha a túlterhelt adó-
fizető-kategóriáknál adószállításra lenne is
szükség.

Részletesen tárgyalja az ötéves terv a mun-
ka és szakmai oktatás megszervezésének kér-
dését is, amellyel kapcsolatban még sok el-
végezni valót lát.

Az ötéves terv tervezetét a kormány egyik
legközelebbi minisztertanácson fogja letár-
gyalni. A végleges terv kihirdetése után,
annak legrészletesebb ismertetésére még
visszatérünk.

VILÁG TÜKRÉ

A zsidó történelem leg- nehezebb korszakában

Írta: Dr. MAYER EBNER

I.

Zsidó intellektuelek körében mondottam
nemrég, hogy a zsidó történelem legnehe-
zebb és legfájdalmasabb korszakát éljük.

A többiek ellentétével életem: A zsidó
nép évezredek történelme során sokkal sa-
lyosabb időköt élt már át, mint amilyen a
mai. Hivatkoztak Jeruzsálem és a Szentély
pusztulására, a borzalmas németországi zsi-
dóüldözésekre, a kereszties hadjárat idején,
a zsidók kiűzetésére Spanyolországból 1492
ben és nem utolsó sorban az ukrán zsidó
mészárlásokra Chmelnitzki idején 1648-ban
és Petljura pogromjaira, a háboru utáni
első években. Mindezen esetekben zsidó va-
gyonokat semmisítettek meg könyörtelen-
ül és zsidó vér folyt. Nem lehet tehát azt
mondani, hogy éppen mi éljük a zsidó tör-
ténelem legnehezebb korszakát. A fentem-
lített események legalább olyan súlyosak
és fájdalmasak voltak a zsidók és a zsidó-
ság számára, mint a mi jelenlegi zsidó-
sorsunk.

Nem hagytam magamat.

Igaz, hogy a polgári időszámítás után
70-ben rombadőlt az akkori zsidó államiság
Jeruzsálemben és lángokban pusztult el a
szentély. Igaz, hogy akkor patakokban
folyt a zsidó vér, számtalan zsidót szolgál-
ságba adtak el és egy nemes zsidó fiatal-
ságnak kellett a halállal viaskodnia a ró-
mai cirkuszokban, de mindez, ami velük
történt, az akkori juss gentim keretében
történt, az akkori népjog szerint. A zsidó-
kat és a zsidóságot nem diffamálták. Ez a
háboru nem különleges zsidógyűlöletből fa-
kad. Azelőtt és azután is jóindulatot mu-
tattak a rómaiak a zsidók iránt és maga
Judea legyőzői, Vespasian és Titus császár-
ok nem gyűlölték a zsidókat, annyira nem
hogy a lojalis zsidó hitközséget Rómában
nemcsak, hogy nem bántották, hanem az
Augustus császár által bevezetett pénzosz-
tást a szegények között, továbbra is vasár-
nap és nem szombaton eszközölték. Bizo-
nyos, hogy államiságunknak és szentélyünk
nek a megsemmisítése oly súlyos csapás
volt, amelynek kihatásait mind a mai na-
pig nem tudtuk kiheverni, de az akkori
idők történelméből nézve, lokális esemény
volt ez. Nem is jelentett teljes megsemmi-
sítést, mert alig két emberöltő után a le-
győzött Judea Barkochba alatt újra fel-
emelte fejét. E zsidó háboruk alatt a diasz-
porában is voltak véres összeütközések po-
gányok és zsidók között, de nem voltak a
mai értelemben vett pogromok, hanem har-
cok fegyveres népcsoportok között és nem
mindig a zsidók szenvedtek vereséget és
nem mindenütt ők voltak a megtámadot-
tak. Jól jegyezzük meg: Mindaz, ami elle-
nünk történt, lokális jellegű volt és nem
létezett egységes jelszó a zsidóság elleni
harcra, abban az időpontban.

II.

A kereszties hadjáratok idején a német-
országi zsidók valóban rablások és gyil-
kosságok alatt szenvedtek és tűzben elpusz-
tult, füstölő zsidó községek jeleztek az
utat, amelyet a jámbor kereszties vitézek
jártak meg.

Ki gyilkolt, ilt és gyújtogatott? Vad,
féktelen kereszties utasok, akik előtt a vá-
rosok nem tudták mindig elzárni kapukat.
Német fejedelmek és püspökök gyakran
vették védelmükbe a zsidókat és ezek a
zsidóüldözések nem állami uton és nem pa-
rancsra történtek, hanem féktelen hordák
kilengései voltak és valamely ország civi-
lizációjának megítélésénél nem jelentékte-
len szempont, hogy a rablás, gyilkosság és
rombolás a kormány rendeletére és eltűré-

se melett történnék-e, vagy pedig az államhatalom akarata ellenére meg végbe. Zsidó pogromokat bármilyen kulturálumban is lehet inszenálni és néhány évvel ezelőtt a londoni zsidó negyednek is része volt hasonló valamiben, de mindig szemellett kell tartani azt, milyen magatartást tanúsít a kilengésekkel szemben a hivatalos hatóság.

Ugyanez vonatkozik az 1919-20-as ukrán zsidó pogromokra is. Itt egyáltalán nem létezett szobalásos államhatalom. A rendnek összes kötelei leomlottak. Minden mérték felül borzalmas volt az 1648-as Chmelnitzki-féle mészárlás, de itt is több-kevésbé népek közötti harcokról volt szó, az ukránok harcáról a zsidókkal szövetséges lengyelek ellen.

Zsidó fegyveres ellenállásba ütközött ez a harc és végső fokon kis rétegre korlátozódtak.

III.

A zsidók Spanyolországból való kiűzetése összehasonlíthatatlanul enyhébb formában történt, mint ahogy ez ma megy végbe. Likvidálni lehetett és a kiűzöttek magukkal vihették ingóságait. A kiűzetés indoklása az akkori idők vallási öröklésének megfelelően ideológiai természetű volt, míg a mai fajörület állami fosztogatás vágyát takarja. Nem a zsidó ember, mint olyan, volt a gyűlölet tárgya, mert hiszen elég volt, ha felveszi a keresztiséget ahhoz, hogy megmeneküljön az üldözéstől. Akkor azt hitték, hogy meg lehet menteni zsidó lelkeket. Egyes országokban ma elátkozás és megvetés tárgyai a zsidók. Akkor a kikeresztelkedettek megmaradtak saját osztályukban és előtűnik nemcsak az ég kapui nyíltak meg, de a földi paradicsom is, míg ma a vérbeli zsidó páriává válik, akinek érintése tisztátalanná tesz.

Akkor ugyan nem voltak eviani konferenciák és semmilyen nemzetközi hipokrizis, amely az üldözöttek iránti részvétről zengett és nem voltak lecsukva a határok sem, mint ahogy ma. Akkor nemcsak a vendégszerető Izlam vette meg a keresztényi szeretet egyházának gyűlölet-hadjáratát, hanem keresztény országok is voltak, mint Németalföld, amelyek szélesre tárták kapuit a spanyolországi menekültek előtt. Ezek a vendégszerető országok sohasem bánták meg azt, amit akkor tettek.

IV.

Ami a jelenlegi korszakot súlyosabbá teszi, mint az összes előbbi korszakokat, az a zsidógyűlölet egyetemessége és a német erőforrásból szisztematikusan szított és a zsidó nép teljes megsemmisülésére irányuló üldözöttség. Az, hogy diaszporában élünk, régen garancia volt a nép további léte. Ha vihar dult az egyik országban, a másikban naposítás volt. A középkori gyűlöletheadjárát elől a vendégszerető Lengyelországba menekültek a zsidók ezrei. A határon megszünt az üldözöttség. Semmilyen antiszemita titkos bélyeg nem kísért bennünket, mint ma, a világ minden sarkába és zugába.

Ne álltassuk magunkat azzal a relativ nyugalommal, amely a Nyugat országában és egyes keleti országokban létezik még ma. Mindenütt alá van ásva a talaj a mi számunkra. Sehoh — még a távoli Amerikában sem vagyunk biztonságban. A zsidó emancipáció sehoh sem jelent már megdöntött alapot és mindenütt félelem fogja el a zsidókat a holnapért. Felőrlő idegeinket és éjszakai álmutól foszt meg ezeket. Azokban az országokban is, ahol nem kell tartanunk a legrosszabbtól, kétségbeesetten és reménytelenül néz a jövő elé az ifjúság és a születések erős visszaesése, az egy gyermek, vagy a gyermektelenség rendszere egy nemzeti öngyilkossági törekvés tudatalatti lelki alkátára enged következtetni. Röviden: a zsidókérdés, amely hosszú ideig csak a zsidóközélet országok kérdése volt, szisztematikusan zsidó világkérdéssé dagad és meg ott is, ahol a zsidók — mint például Olaszországban — a legminimálisabb számban élnek és ahol a zsidó asszimiláció szinte tökéletes volt, megsemmisítő antiszemitizmus ütötte fel a fejét állami hajtőerők által. Menekültjeinket a délamerikai köztársaságokig üldözik és az antiszemitizmus vámmentes importcikk lett mindenütt.

Hogy ma is léteznek súlyos atrocitások, mint amilyenek a középkorban voltak, ahhoz nem kell különösebb bizonyíték, de a különbséget elegendő mértékben illusztrálja az a mód, ahogyan állami koncentrációs táborokban sinylődnek a zsidó fogoly-töme-

gek. A középkort tulszárnyalta már a mi korunk.

Ma védtelenül állunk a rágalmakkal szemben. Az új idők csodálatos találmányával, a rádióval diffamálnak bennünket villámgyorsasággal az egész földkerekségen. A fajgyűlölet meggyaláz bennünket és megsemmisít minden, ami nekünk szent. A zsinagóga-gyűjtogatások egyes országokban a példát mutató zsidógyűlölet tüzeje, amely az egész világra terjed és a keresztény ifjúság lelkét egy egész emberlőtre megmérgezi.

A körben, ahol mindezt elmondottam tézisem megokolására, egyre elhaláltak az ellenvetések. Nyomasztó csend nehezedett

a kedélyekre és úgy éreztem, mondanom kell még valamit, ami ezekben a végső és nehéz években a lelket tartja még bennem.

És beszéltem a legnehezebb és legfájdalmasabb korszaknak, az erec jiszraeli megváltás kezdetével való csodálatos találkozásáról, mely megváltásban ma inkább hiszek, mint 1897-ben, mint az első cionista kongresszus résztvevője. Egy messiási kor fájdalomairól beszéltem és arról a történelmi szükségességről, amely végső megváltásunkhoz kell, hogy vezessen, a saját földünkön, mert különben nem tudunk sem élni, sem meghalni és mert ez az állapot a keresztény világ számára is tarthatatlan.

A mi hitünk a megváltásban misztikummal kevert racionalizmus.

Csempészség miatt megbírságolták a szigeti adóhivatal vezetőjét

130 ezer lej pénzbírsággal sújtotta a kolozsvári törvényszék Iosif Sehovici adóhivatali főnököt és négy társát

Cluj, június 30. Erdékes csempészségi ügyben hozott ítéletet a napokban a kolozsvári törvényszék harmadik székfője. A vádlottak között két magasztos köztisztviselő, két szigeti kereskedő és egy beszercei alkalmi üzletekkel foglalkozó asszony szerepel.

1938. december 21-én egy gépkocsi indult el Máramaroszigetről Beszerce irányába. A kocsi három foglalt helyet: Iosif Sehovici, a szigeti adóhivatal vezetője, egy másik közalkalmazott és Tüzes Gusztáv sofőr.

Amikor a gépkocsi Dumitra község közelébe érkezett, történetesen éppen akkor haladt át az utszakaszon a csendőrség két felügyeletet végző tisztje: Gheorgescu Constantin csendőrezredes, a kolozsvári csendőrségi felügyelőség egyik vezetője és Cosma Traian csendőrnagy, aki a naszói csendőrlégió parancsnoka.

A csempészeket tetten érik

Cosma őrnagynak szemet szurt, hogy az autó oldalára nehéz csomagok vannak felkötve. Mivel a két tiszt tudta, hogy a szigeti csempészek gyakran veszik igénybe ezt az utvonalt portékájuk értékesítéséig, megállította a gépkocsit és utasait igazolásra szólította fel. Az igazolásnál kiderült, hogy a két utas állami alkalmazott, egyikük éppen a szigeti adóhivatal vezetője, Sehovici Iosif. A másik utas tényleges rangját meg nem illeto egyenruhát viselt.

Az igazolás után sor került az autó szállítmányának átvizsgálására, melynek során megállapítást nyert, hogy a kocsi rakományára 57 kilogram súlyú gyapjú és selyemanyagot tartalmaz, melynek külföldi származásához kétség sem férhetett.

Kik a bűntársak?

Az autót és utasait azonnal beszállították a beszercei csendőrségre, ahol megkezdődött a csempészek vallatása. Sehovici azt a vallomást tette, hogy az árut két szigeti zsidó kereskedőtől kapta, akiknek a vezetéknevét megmondotta ugyan, de keresztneveiket nem ismerte. Elmondta egyuttal, hogy az árut Beszerce főterén kellett volna egy nála jelentkező egyénnek átadnia, akit azonban személyesen nem ismer. Ugyanezkor azonban azzal védekezett, hogy tulajdonképpen a csempészek leleplezése volt a célja, ezért vállalta ezt a szerepet s úgy tervezte, hogy ily módon az egész csempész-szervezet nyomára bukkanhat. Sehovici társa azt hangoztatta, hogy a karácsonyi ünnepekre akart Beszerceon bort bevásárolni a maga számára.

A beszercei csendőrség azonnal érintkezésbe lépett a szigeti hatóságokkal, akiket felkért, hogy a két megnevezett szigeti lakost állítsák elő és azonnal indítsák utnak Beszerce. Mivel a gyanúsítottak keresztnevét nem tudták, a szigeti rendőrség előállított két zsidó kereskedőt, akiknek a vezetékneve megegyezett a tettenért csempészek által megjelölt nevekkel. Ez a két kereskedő azonban váltig tagadta, hogy tudomásuk lenne az esetről és azonosak lennének azokkal a személyekkel, akik a csempészarút a két tisztviselőnek átadták.

Az ötödik vádlott

Minthogy az a személy, akinek az áru átvételéért Beszerce főterén jelentkeznie kellett volna, természetesen nem mutatkozott, a nyomozó hatóságok ügyes fogáshoz folyamodtak. Az egyik csendőrtiszt, aki alakra és megjelenésre hasonlított Sehovici társához, magára vette ennek egyenruháját és felült a két elfogott tisztviselő gépkocsijára. Tüzes Gusztáv sofőrnek pedig megparancsolták, hogy vigye el az autót oda, ahová eddig is vitte két utasát.

A csel eredményre is vezetett. Az autó megállott egy beszercei ház kapujában,

„BRATCA” Jud. Bihar
kímálatos nyaralóhely. Zsuzsanna étel, hizókúra diétásoknak is. Teljes ellátás.
szigorú orth.
ארתה. כשר
Steinmetz Zsigmondné

hez. Fellebbezésükben elsősorban arra hivatkoztak, hogy az ellenük Beszerceon felvett jegyzőkönyvek nem szolgálhatnak alapul a vámkihágási jegyzőkönyvek felvételére. Másodsorban azzal érveltek, hogy a kolozsvári vámvivatal a bírságot a vámtörvény oly szakaszai alapján rőta ki, amelyeket az elmúlt évben életbe léptetett egységesített pénzügyi törvény hatálytalanított. A két szigeti kereskedő ezenkívül avval védekezett, hogy a vezetéknev alapján nem lehet még megállapítani valakinek a személyazonosságát, főleg akkor, ha az illető városban több hasonló nevű ember él.

A kolozsvári törvényszék június 21-én tárgyalta a fellebbezéseket és június 23-án hirdetett a nem mindennapi ügyben ítéletét. Megállapította a törvényszék, hogy a csendőrség jegyzőkönyvei alapján joga volt a vámvivatalnak a csempészség ügyében eljárni. Elutasította a bíróság azt a védekezést, hogy az elmúlt évi pénzügyi egységesítő törvény hatályon kívül helyezte volna a vámtörvénynek idevonatkozó intézkedéseit és végül kimondta, hogy a családi név is elégséges valaki személyazonosságának a megállapításához, amennyiben ezt egyéb bizonyítékok is alátámasztják. Mindezek alapján a törvényszék mind az öt vádlott fellebbezését elutasította, akik most a táblához készülnek folyamodni. (r. r.)

Niemerover főrabbi-szenátor beszéde a szenátusban

„Ezen a válaszfelirati vitán nem szólnak a polgárok különböző kategóriáinak kívánságairól”

Bucuresti, június 30. Röviden jeleztük, hogy a szenátusban a válaszfelirati vita során felszólt dr. I. Niemerover főrabbi is, a zsidó felekezet szenátusi képviselője, aki — mint ismeretes — ebben a minőségében megőrizte mandátumát az új parlamentben is. Niemerover dr. a következőket mondotta:

— Zoharja proféta szavai: Nem hatalommal, nem erővel, hanem az én szellememmel, mondja az én Uram, a seregek Istene — úgy kell értelmezni, hogy nemcsak fizikai hatalommal, a gazdasági fejlődés erejével, hanem szellemmel, főleg az Ur szellemével viszünk véghez nagy dolgokat.

— A mi korszakunkban is, amely az új alkotmánnyal veszi kezdetét, megnyilatkozik a román állam politikai hatalma, hazánk gazdasági fejlődésének ereje, még inkább beszél azonban az isteni, emberi és a román szellem. A válaszfelirati vita során valamennyien, különbség nélkül, ünnepeztük az új alkotmányt, amelynek értelmében Románia szelleme — amely világlótt a vajdák álmaiban, a hazafiak reményeiben, I. Károly király bölcsességében, I. Ferdinand király lelki hősiességében — vezeti a mi szeretett királyunkat, II. Károlyt, aki azt kéri az ország összes polgáraitól, intellektuelektől és katonáktól, parasztoktól és munkásoktól, hogy egységet alkossunk a haza szolgálatában.

— I. Ferdinand király óhaja, hogy az ország élete egybeforjjon az övével, valamennyiünk életszabálya lett, a mi nagy királyunk: II. Károly varázsa alatt. II. Károly személyiségének jogára alatt egyesítette a tekintély és a többség elveit, amelyek a szociológiában egymással szembenállnak, egyesítve tekintélyt népe többségének véleményével, hatalmas egységbe tömörítve népének összes kategóriáit és árnyalatait.

— Szenátor Urak! Ezuttal, a válaszfelirati vita során nem szólnak a polgárok különböző

katóriáinak kívánságairól, hanem kifejezzük valamennyiünk azon akaratát, hogy az ország zászlója mögé tömörülünk és követjük a király hívó szavát békében éppúgy, mint háborúban.

— Teljes bizalmunkat fejezzük ki a rendi kormányával szemben, amelynek magas küldetés az, hogy harmóniát teremtsen a lakosság összes rétegeiben. A hála és kegyelet oltárait emeljük Mária királynénak, a költő királynőnek, a sorsüldözöttek Anyjának és azoknak, akik a háborúban szenvedtek; a szívek császárnőjének, aki megértette és előrelátta a történelem, az igazságszolgáltatás ítéletét népe javára. Lelekünk mélyéből keltjük vállára és származásra való különbség nélkül: Eljen II. Károly király öfelsége! Eljen Mihály vajda! Eljen Nagy-Románia!

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, június 1.

Bucuresti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhirdetés, reggeli hangverseny, háztartási, orvos tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Az ország örsége szervezete órája. 18.15: A munka és jövedv szervezete órája. 19.15: Felolvasás. 20.10: Reimann zongoraművész. 20.45: Hírek. 21: Rádiózenekar. Bobescu zeneszerző művei. 22: Táncclemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendégül zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem, Délután 1.30: Pontos idő, hírek hébertül, hanglemezek. 5: Könnyű zene. 6: K. Blumenfeld előadása. 8: Pontos idő, időjárás, hírek hébertül. 8.15: Könnyű zene. 8.20: E. Epstein előadása. 8.40: Hangverseny. 9.15: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. — 9.30: Táncczene.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Mesék. 18.10: Magyar nóták zongorán. 19: Beszkárt-zenekar. 20.15: Hírek. 20.25: Előadás. 21.10: A rádió tarka estje. 22.40: Hírek. 23: Táncclemezek. 24: Közvetítés. 1.05: Hírek.

Ny
ala

A protektor

Hogyan

Alá
a nem
publicis
nyei al

A cseh és mo
államtitkára, K
szocialisták bu
rámutatott azo
ket a nemzeti
kor a cseh orsz
kik berendezni
hatóságok hiva
Tag” a legfont
nősítette a cseh
óta) már nem
ahogy azt márc
tuk. Frank fig
és ezuttal nem
dott, hanem az
Aki ismeri a d
szocialista kör
kezelik, nagyor
lött, ahogy Bu
tokról és titko
pártgyűlésen is
egykori elnök,
cseh hazafiak
lőlettel persze

A protektorá
tisztviselő két
ges nációk k
személyes k
„lelkek megbék
nak a protekto
gyorsan felocsu
első hetekben
zott. Lépésről-l
önbizalma, egy
közli helyzet is
Prága, Brünn
mak ott, ahol a
A reakció a m
érezhető. Az
kultak illegálit
nyolcmillió fűn

A nemzeti s
nak a problém
kezdenek a c
szándékuk, ho
retéket adna
seggpártot, am
lehetnek ismer
hogy a megsz
megbizhatók. I
mi szimpátiák
tás Pártján”
pártba majdn
csak az a kis
mokra hajlam
dókkal” békéb
az ellenállást
párt iránt g
használt, hogy
po emberei) i
kor a párt ta
bő állottak,
Benes embere
demokratákból
köreinek bizá
latkozott meg
manifestációi
tovább ment
elvé, amit edk
követelőnek, h
a legideálisab

A Nemzeti
nyára gyanus
tekenül a cseh
kellett töreke
zuzak, mint
rejtetei mag
mozgalmat k
esetben bűnöz
ságot, akik r
csakis külföld
ágra vergődni
(zászló), az
cseh fasiszta
egykor Gayd
azonban egés
amely a Ges
A nációkkal e
ség majdn
tagjaiból rek
A német un
tus területén
tulajdonitana



Jud. Bihar

Izletes ételek,
Teljes ellátás.

Orth.

77X

Hondnénál

orban arra hivat-
Esztercén felvett
hatnak alapul a
felvételére. Má-
gy a kolozsvári
vámörvény oly
amelyeket az el-
tt egységesített
nitott. A két szá-
avval védekezett.
nem lehet még
személyazonossá-
zó városban több

ék június 21-én
és június 28-án
ügyben ítéletet.
k, hogy a csend-
án joga volt a
zés ügyében el-
g azt a védeke-
benzügyi egysége-
helyezte volna a
zó intézkedéseit
a családi név is
azonosságának a
en ezt egyéb bi-
k. Mindezek alap-
öt vádolt feleb-
most a táblához
(r. r.)

ator

n

különböző

hanem kifejez-
akarátát, hogy
ömrőlünk és kü-
békében éppugy.

gezzük ki a rend
lynek magas kül-
eremtsen a lakó-
hála és kegyelt
lynének a költő.
tek Anyjának és
an szenvedtek; a
megértette és
igazságszolgálat-
Lelkünk mélyéből
ásra való különbö-
y király öfélése!
Nagy-Románia!

BOR

1.
torna, rádióhír-
tartási, orvos
járás, kulturális
és. 13.10: Dóll
orthirek. 13.40:
időjárásjelentés.
15: Hírek
orsége szerve-
s jökevé szerve-
20.10: Reimann
21: Rádiózene-
vel. 22: Tánce-
Vendéglői zene.
és francia nyelv.

Pontos idő, hí-
5: Könnyű zene.
8: Pontos idő,
Könnyű zene.
10: Hangverseny.
rek angolul. —

rek, hangleme-
adó szalonzene-
Hanglemezek.
18.10: Magyar
zenekar. 20.15:
A rádió tarka
lemezek. 24:

Nyolcmillió összeesküvővé alakult át a cseh nemzet

A protektorátus vezetőinek nem sikerült a lelkek békéjét megteremteni és most nyílt harcba kezdtek a csehek ellen

Hogyan szervezték meg a csehek a földalatti ellenállást

Alábbi cikket A. Kruschnohorsky, a nemrégiben emigrált ismert cseh publicista írta jórészt saját élményei alapján.

A cseh és morva „birodalmi protektorátus” államtitkára, Karl Herman Frank, a nemzeti szocialisták budweisi pártgyűlésén világosan rámutatott azokra a nehézségekre, amelyeket a nemzeti szocialisták tapasztaltak, amikor a cseh országrészeket „életternek” akarták berendezni. Ez a beszéd (a megszálló hatóságok hivatalos organuma, a „Neues Tag” a legfontosabb megnyilatkozásnak minősítette a cseh protektorátus életbeléptetése óta) már nem hízelt a cseh népek, mint ahogy azt március tizenötödike óta megszoktuk. Frank figyelmeztetett és fenyegetőzött és ezáltal nemcsak egy kisebbséget támadott, hanem az egész cseh népet általában. Aki ismeri a diszkreciót, amellyel a nemzeti szocialista körök az „illegális propagandát” kezelik, nagyon csodálkozhatott a nyíltság fölött, ahogy Budweisban „az illegális röpiratokról és titkos levelezésekről” beszéltek. A pártgyűlésen ismételt hallani lehetett az egykori elnök, Benes nevét, akit a becsületlen cseh hazafiak vezetőjeként emlegettek, gyűlölettel persze és a félelem bizonyos nemével.

táknak. Ezekben a lapokban jelennek meg néhány hét óta a pártok szürke és jelentéktelen nyilatkozatai és közleményei. A Gayda-féle fasisztákat azért engedi működni a birodalmi protektor, hogy az Eliás-féle kormányt és annak pártját állandó nyomás alatt tartsa. A zsidótörvényről láttuk, hogy a protektorátus mennyire kihasználta a náci-barát cseh terrorcsapatokat, a többi mérsékelt magatartású cseh körök ellenében. Ma még megjelennek az összes cseh újságok a protektorátus területén, de kötelezik őket, hogy alcím gyanúját tegyék oda a szavakat: „A nemzeti szolidaritás organuma”. Nemsokára ezen is változtatnak, mert tervbe vették egy cseh nyelvű fasiszta napilap kiadását és át fogják adni a Mährisch-Ostrau-i rádióleadót a vlagjasták számára. Bizonyos azonban, hogy a csehek a fasiszta lapokat éppolyan kevéssé fogják olvasni, mint a nemzeti szolidaritás lapjait és ignorálni fogják a mährisch-ostraui leadót, éppúgy, mint ahogy eddig is megtehték a cselek állomásokkal, amelyek természetesen a protektorátus szolgálatában állnak.

Az illegális propaganda

Az illegális propaganda, amelynek terjesztésében minden cseh a másikat társának tekint, sokkal gyorsabb tempóban halad, mint ahogy azt a német urak megszokták. Rengeteg verset, gnyudalt írtak és nyomtattak az elnyomók ellen és kiadták Benes amerikai beszédeit. Mindezen propagandairatok között első helyet foglal el a „hazafias csehek tizparancsolata”. Az első így hangzik:

„Higgy nyolcmillió cseh embernek ama jogában, hogy független államban akar élni.”
A megszállókkal való érintkezésről a következőket parancsolja:
„Légy korrekt, de hűvös a németek iránt, érezd csak, hogy ők idegenek és az igazságtalanság és hatalom szolgálatában állnak.”

Volt rá eset, hogy a csehek tulmentek eze-



ken a parancsolatokon, amit a megszálló hadsereg katonái saját testükön is éreztek. Csak így lehet megérteni, hogy néhány helyőrségben rendeletet adtak ki, amely szerint a katonák csak négyesével mehetnek az utcán. A tiszteknek pedig megtiltották, hogy vadászatokra való meghívásokat elfogadjanak.

A nyugodt és méltóságteljes hangon írott röpiratokon kívül vannak olyanok is, amelyek forradalmi hangon lázítanak „akcióra”. Ezeket — mondják a csehek — válaszképpen írták a nemzeti szocialista provokációkra. Általánosságban azonban meg kell állapítani, hogy a Gestapo mesterkedéseit a cseh nép gyorsan átlátja. Az elmúlt napokban is volt egy provokációs kísérlet, hogy a csehek meggondolatlan akciókra ragadják, nyilvánvalóan a céljal, hogy azután legyen ürügy az erőyes közbelépésre és hatóságai üldözésekre.

A cseh nép megmarad demokratának

Már nyíltan beszélnek arról, hogy a protektorátust megszüntetik és a cseh tartományokat birodalmi provinciákká alakítják át.

Bizonyos birodalmi hatóságok már — a hivatalos cáfolatok ellenére is — előkészületeket tesznek e nagy változás bekövetkeztetésére. Végleges döntés azonban még nem történt ebben a tekintetben, a Harmadik Birodalom politikája ingadozik, vajjon az országok alapos kifosztása után ne dobják oda cseretárgyként egy későbbi konferencián. Ha erre nem kerülne sor, akkor kell, hogy valami nagy összeesküvésnek jöjjenek a nyomára. Ezt az „összeesküvést” pedig a Gestapo fogja majd megcsinálni és „leleplezni”.

A cseh nép azonban tudni fogja kötelességét saját népével szemben és megmarad elnyomtatásában is az, ami eddig volt, demokrácia és szabadságszerető. A németek tudatában vannak e tények és már megkezdtek a védekezést azzal, hogy csehek kitépnek az ő otthoni földjük mellől és deportálják őket Németország különböző részeibe. De ezek a csehek ott is fel fogják ébreszteni az emberek lelkiismeretét és mint Masaryk idejének öröklői, egy új demokrácia és humanizmus magvait fogják elhínteni.

Állatsereglet a bucaresti Broadwayn

A tengerfenék, a dzsungel, az északi sark, az equator állatvilága egy 10 lejes bodóban

Bucuresti, június 31. Az Elisabeta körutón az „Eforia” palotában, ahol már kétszer pusztított a tüzvész, miniatűr állatsereglet tanyázik, szerény, száználmas keretben, de mégis az egyetlen, Bukarestben.

Kis fiam mindennap ide kíváncskodik, a foka, a majmcskák, az óriáskigyó régi ismerősei s ha megakarom főzni, csak ígérnem kell: „megyünk a fókához...”

A buvárkikiáltó

Buvárnak öltözött kikiáltó sétál a helyiség előtt, amelynek homlokzatára az egész állatvilág reklámja van felfestve; a tengerfenék, a dzsungel, az északi sark és az egyenlítő állatvilága...

És a bronzfejű buvár ilyeneket mond:

— Megérkeztek a tengeri oroszlánok, a délamerikai aligátorok, nilusi krokodilusok, parancsoljanak uraim, csak 10 lej.

A foka

Két ember a vállán valami ketrecet hoz, a ketrecben, szegény megkínzott foka. Az északi sarkról, pont ide kellett cseppennie, ebbe a 60 fokos melegbe.

Abuvárnak öltözött szpikert a nagy meleg jobb ötletre hangolja:
— Ötszáz élő állat uraim és hölgyeim és 10 fokos hideg, jó hűvös levegő, akár a tenger fenék, akár az Északi sark... csak 10 lej személyenként.

A foka álmosan nyújtózik a nagy melegtől, vizes csöbrökből öntözik, talán-talán meggözdül. Kis halacskákat árulnak, erre

aztán a foka is felfigyel s bajszos orrocskáját a halacskákért nyújtogatja.

Szemüveges kigyó

A kirakatban az üveghez lapulva egy „boa constrictor”, mozdulatlanul nyulik el a homokon. A félelmetes szemüveges, óriás kigyó, tehetetlenül, kiéhezve várja a napi adagot.

A járkelők körülállják — ó, nem félelgeti meg őket, egyesek megkopogtatják az üveget, hogy fölverjék mély álmából — a hölgy talán cipőt szeretne kivágni a hátából.

Két tengeri malac, árván buvik meg a sarokhoz, a foka és az óriáskigyó mellett nem jelentenek nagy látványosságot a tömeg számára.

Az aquarium

Lepengetjük a tiz lejt. Thermométerrel ellátott medencékben az akvariumok világának legkülönbözőbb és egzotikus példányai: a kínai tengerfenék, a Földközi tenger állatvilága, fehér, piros, lila tengeri rózsák, átlátszó testű halak, csigák...

A majmok, a gyermekek kedvencei külön teremben rikácsolnak, játszadoznak. Van itt csimpánz, orangután, egyszerű kis maki majmok. Az egyik melankóliába esett, sarokba húzódott s még arra se mozdul, burmogyorót dobna neki. A többiek hintáznak, tornáznak, összekapnak, megtréfálják egymást, grimaszt vágnak a közönségnek.

Jancu

Az egyiket Jancunak nevezték el a gyermekek. Jancu a ketrec rácsához támaszkodik; a felnőtteket gyűlöli, az öklével fenyegetőzik, ha egy felnőtt dob neki ételt, képes visszadobni. De a gyermekeket szereti, nekik mocolyog, tőlük elfogad ételt, s újra nyújtja a „kezet”.

A vámpír

Tovább megyünk és látjuk a „repülő kutyát” más nevével vámpír. A délamerikai dzsungel állatvilágának félelmetes tagja. A vérszívó vámpír; szemével meghipnotizálja áldozatát, majd szép csöndesen kiszívja a véré, anélkül, hogy fájdalmat okozna annak. Szomorúan gubbaszt ketrecében és bóbiskol, nincs akit meghipnotizáljon, szegény...

Az aligátorok, krokodilusok alig férnek el medencéikben. Mozdulatlanul fekszenek és szenvednek a mostoha sors miatt.

— Nyers tojással leöntött vagdalthúst ebédel éppen, a teknősbéka.

A kigyók érzéketlenül mozdulatlanok. Madarak, aprók, nagyok, színesek, százfélé, csiripelnek...

A gyermekek paradicsoma

Igy néz ki Bukarest miniatűr állatkertje — kertről ugyan szó sem lehet, de a gyermekek számára valóságos kis paradicsom, jobb híjján. Bukarest Broadwayén, kis darab Práter...

Kludski útán

Néhány évvel ezelőtt a Kludski testvérek felajánlották hatalmas cirkuszuk állatállományát. Csupán egy feltételt szabtak; ne kelljen megválni az állataiktól, vezethessék az állatkertet.

A főváros vezetősége visszautasította az ajánlatot. Kludskiék helyett itt van a 10 lejes bodó, a buvár kikiáltóval, a tengeri oroszlánnal, malaccal és rózsákkal.

A 60 fokos hőségben üdítő tavasz ez. (h. e.)

HIREK

— **HAZAÉRKEZETT ÖFELSÉGE.** Bucarestből jelentik: Öfélése tegnap este visszerkezett a fővárosba. A mogosai pályaudvaron az uralkodót Ghelmegeanu közlekedésiügyi miniszter, Ilasievici tábornok, Flondor udvari marsall és más előkelőségek fogadták.

— **A kenti hercegi pár Florenche utazott.** Londonból jelentik: A kenti herceg és hercegnő Florenche utaztak repülőgépen, ahol a spolettói herceg esküvőjén vesznek részt.

— **A magyar képviselőház ünnepi ülése.** Budapestre jelentik: A magyar parlament ma délelőtt ünnepi ülést tartott, amelyen bevonultak a felvidék és Ruszinszók behívott képviselői. Ezeknek nevében Király József, Kupka Antal (szlovák) és Bródy András volt miniszterelnök a ruszinok nevében tett hűségnyilatkozatot, majd Teleyk Pál gróf miniszterelnök mondott beszédet.

— **Borzalmas autókatasztrófa a bucaresti Kiszleeff-soszázn.** Bucarestből jelentik: A Kiszleeff-soszázn tegnap éjjel a járó-kelők eszevesztetten hajtó taxira lettek figyelmeztetve. A közlekedési rendőrök minden integritése dacára a kocsi nem fékezett le és egy villanypóznának rohant. A romok alól holtan emelték ki Andrei Marinescu nevű egyént. Mircea Dumitriu és Dumitru Ionescut, a gépkocsi tulajdonosát pedig súlyos sebekkel szállították kórházba. Egy asszony, aki szintén a kocsiban ült, csodával határos módon sértetlen maradt.

— **AZ ÉRETTSEGI VIZSGÁK IRASBELI EREDMÉNYE.** Tegnap este hirdették ki Kolozsváron az írásbeli érettségi vizsgák eredményét. A Rosca egyetemi tanár elnökléte alatti bizottságnál 105 jelöltből átmént 75. A ref. leánygimnázium 22 jelöltjéből 14, a piarista gimnázium 34 növendékéből 22, a ref. kollégium 30 tanulójaiból 27, az unit. kollégium 21 jelöltjéből 8 ment át. A Regina Maria leánygimnázium bizottságánál 121 jelöltből 111 sikeresen vizsgázott, köztük a Marianum 17 jelöltjéből 13. A Regina Maria liceum 53 jelöltje mind sikeresen vizsgázott. A Principesa Ileana 47 növendékéből pedig 40. A Baritiu gimnáziumi bizottság előtt 127 jelöltből 121 vizsgázott sikeresen. A szóbeli érettségi ma reggel kezdődött meg és a Rosca professzor elnökléte alatti bizottságnál a piarista, unitárius, ref. kollégium és ref. leánygimnázium növendékei e sorrendben állnak szóbelire. A Regina Maria leánygimnáziumban az intézet, a Principesa Ileana és a Marianum növendékei tesznek vizsgát.

— **Több, mint száz halálos áldozata van a bulgáriai viharoknak.** Szófiából jelentik: A vihar halálos áldozatainak száma meghaladja a százat. A legtöbb haláleset Swilewoban történt, ahol 200 házat elvitt az ár.

— **Megajukult a Szamos-tartományi kereskedelmi és magánalkalmazottak céhének kereskedelmi szakosztálya.** Megirtuk, hogy nemrégiben megalakult a magánalkalmazottak és kereskedelmi alkalmazottak szervezetének keretében a kereskedelmi alosztály, amely a maga hatáskörében intézi szakmai ügyeit. Tegnap megtörtént az alosztály vezetőségének megválasztása is, melyet Kandel Ignác főtitkár vezetett be. A választás eredményeként a következő tisztikar került az alosztály élére. Elnök: Voith Miklós (Szabó Jenő cég), alelnök: Ghefla Nicodim (Mociornita cég), titkár: Stauber Jenő (Heller és Molnár cég). Választmányi tagok: Bugariu Victor, Györke József, Micheles Olivia, Metiu Erna, Muresan Gizella (Sora-áruház), Adler Menyherth (Gólya-áruház), Fiedler Zoltán (Heller és Molnár cég), Bene Sándor (Farkas Ignác cég), Márton Antal (börös), Burghardt Zoltán (vasas), Schwartz Márton (üvegcs), Mihaiestean Nicolae és Kelemen Kálmán (könyv- és papír), Budai Árpád (férfi divat), Tapanaru Dumitru, Margaresanu Ioan és Reichter András (fűszer és élelmiszer), Russu József (festékes), Lebovits Sándor és Balosu Nicolae (rövidáru), Krausz József (cipő), Grünfeld Ilona (pénztárosnő). A vezetőség megválasztása után elhatározták, hogy részletes munkaprogramot dolgoznak ki és annak alapján folytatják a tevékenységüket. Kimondották egyben, hogy külön bizottságot jelölnek ki, amely a hatóságokkal karöltve, állandóan ellenőrizni fogja a záróra-rendelet betartását. A kihágásokról jegyzőkönyvet vesznek fel és átadják a munkabizottságnak. Szigorúan ellenőrizni fogják az alkalmazottak nyári szabadságidejének betartását is.

Nagyvárad és Biharmegye egyetlen zsidó ortopéd és gyermekcípő-szpecialistája

Kohn István

belvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1. (Dr. Balláné kalapszalonnal mellette.)

Bucuresti filmszínész nő halálos autószerencsétlensége

Bukovinában árokba vezette kocsiját Mary Don filmszínész nő

Bucuresti, június 30. Tegnap este hét órák az opriseni—radauti utvonalon tragikus végű autószerencsétlenség történt, amelynek Mary Don ismert bucaresti filmszínész nő esett áldozatául. Az autót maga a színész nő vezette, kivülre Beatrice Coca Diamant botosani asszony és Plopișteanu bucaresti sofőr foglaltak helyet a kocsiban. Az autó nagy sebességgel folytán az ut-széli árokba fordult. Lehetőségesnek tart-

ják, hogy gumidefekt is közrejátszott a szerencsétlenségben. A színész nő súlyosan megsérült, Diamant asszony balkarja eltört, míg a sofőr a száján sebesült meg. Siret városkában első segélyben részesítették őket, majd a mentőautóval Csernovicba szállították, ahol Mary Don ma reggel meghalt. A szép, szőke színész nő, aki Bukarest előkelő társaságának kedvelt tagja volt, külföldi nemesi családból származik.

— **Eltették Solymosán Magdát.** Aradról jelentik: Tegnap délután helyezték örök nyugalomra a tragikus körülmények között elhunyt Solymosán Magda színész nőt, a kolozsvári Thalia színtársulat primadonnáját. Az ünnepélyes gyászszertartás délután 5 órakor kezdődött a felsővárosi temető halottas-csarnokában, ahol hatalmas katalfalon ravatalozták fel a fiatalon elhunyt színész nőt földi maradványait. A ravatal hatalmas koszorúk és virágcsokrok borították el. A temetési szertartáson a kolozsvári színtársulat képviselőiben 11 tagú küldöttség jelent meg, élén dr. Kádár Imre színgazgatóval. Dr. Kádár Imre mélyen megilletődött hangon, rövid beszéd keretében vázolta a művészsorsot és célzott a művészek nagy hivatására. Kovács György zokogva lép a virágokkal borított koporsó lábához és emelt hangon szavalt a Nemes Ferenc hírlapírónak Solymosán Magda halála alkalmából írott „A primadonna égbeszáll” című versét. Tompa Sándor kartársainak nevében mélyes fájdalommal búcsuzott a kitűnő kollégától. Idősebb Szendrey Mihály Arad város polgárságának, valamint színészeinek nevében búcsuztatta el Solymosán Magdát. A búcsuzató beszédek elhangzása után a színészek vállukra emelték a koporsót és így vitték az egybegyűlt hatalmas tömeg sűrű sorfala között. Közvetlenül a koporsó mögött haladt dr. Princez Endre, az elhunyt völgyéne. Solymosán Magda testvérbátyja, dr. Solymosán László és leánytestvére, Kauten Lajosné.



— **Hitler nem vesz részt a „Lützov” cirkáló vízrebocsajtásán.** Berlinből jelentik: Az eredeti tervtől eltérően Hitler kancellár nem vesz részt a Lützov cirkáló vízrebocsajtásánál, képviselőiben Raeder admirális jelenik meg.

— **Papirhiányban szenvednek a spanyol lapok.** Madridból jelentik: A spanyol lapok papirhiányban szenvednek. Az ABC hetenként csak négyszer jelenik meg.

— **Felemlik a hadirokkantak illetményeit.** Bucarestből jelentik: A nemzetvédelmi minisztérium az alacsonyabb rangfokozatu hadirokkantak tudomására hozza, hogy 1939. július 1-én nyugdíjilletményeiket az 1932. évi törvény 6. és 7-ik szakaszainak értelmében felemlik.

— **Súlyos ítéletek a magyar egysúlytörvény áthágása miatt.** Budapestre jelentik: Az Értelmiségi Munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosa feljelentésére a budapesti V. kerületi rendőrkapitányság dr. Wettstein Miklóst, a Fantó Egyes. Magyar Ásványolajgyárak Rt. vezérigazgatóját 4000 pengőre, Fekete Pál igazgatót 3000 pengőre büntette a zsidótörvényben előírt bejelentési kötelezettség elmulasztása, illetve a valóság-nak meg nem felelő teljesítése miatt. A Budapest IV. kerületi rendőrkapitányság Göttesmann Lipót posztókereskedőt és Gelb Malvin élővirágkereskedőt az alkalmazottak bejelentésének elmulasztása miatt 1000—1000 pengő pénzbüntetéssel sújtotta. Az újpesti rendőrkapitányság dr. Sándor Lászlót, a Baeder Illatszergyár igazgatóját és Kemény Elemér cégvezetőt 1000—1000 pengőre ítéte, mert egy zsidó alkalmazottat kereszténynek, egy nem értelmiségi alkalmazottat értelmiségiének, az alkalmazottak javadalmazását pedig 21.672 pengővel kisebb összeggel jelentették be. A szegedi rendőrkapitányság Gutman Gézát, a Back Bernát Fiai szegedi gőzmalom és vízvezeték Rt. vezérigazgatóját 10 napi elzárásra átváltoztatható 300 pengő pénzbüntetésre ítéte a bejelentési kötelezettség körül elkövetett mulasztások és hibák miatt.

— **A Jung-Wizo és a Haggibbor fagyaltestje.** Szerdán este, f. hó 5-én rendezik meg nagysikerűnek ígérkező fagyaltestjét a Jung-Wizo és a Haggibbor a „Concordia” klub összes termében. A rendezvény iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Autóbaleset áldozata lett a magyarországi legfőbb számvevőszék elnökének felesége.** Budapestre jelentik: Vargáné, a legfőbb számvevőszék elnökének felesége halálos autóbaleset áldozata lett. Vargát súlyos sérülésekkel szállították kórházba.

— **Ötszázkilencvennégy millió font felett rendelkezik az angol cseréforgalmi kiegyenlítősi alap.** Londonból jelentik: A kincstár jelenti, hogy március 31-én a cseréforgalmi kiegyenlítősi alap 49.490.000 uncia arany, tehát 594 millió fontsterling felett rendelkezik.

— **Eltűnt a sivatagban egy egyiptomi katonai különítmény.** Kairóból jelentik: Szerda óta semmit sem tudnak egy katonai különítményről, amely hét gépkocsin indult a Beharia-óázis felé, Kairótól 300 kilométernyire, délnyugati irányba. A különítmény 3 tisztből és 14 katonából áll. Repülőket keresik őket.

— **Dorna-Vatra-i nyaralók figyelmébe!** Felhívjuk a Dorna-Vatrán nyaralók figyelmét a Clujról elszármazott I. Schaffer gyógyszerész gyógyszerárára, amely „Hygea” néven a Str. Oborului 3. sz. alatt (Kursalon szomszédságában) megnyílt.

— **Eljegyzés.** Izsák Jolán és Mayer Gyula Cluj jegyesek.

— **Blau Nusi és Schwartz Zoli.** Borodul-Mare jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Dan Erzsi Cluj és Végh Samu** Reghin jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Goldner Mariska (Săcuieni) és Braun Manó (Sighet)** jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Jéger Regina (Alsórona) és Szabó Márcu** szigeti kereskedő jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Házasság.** Katz Bellus Fekete Ardó és Schwartz Zoltán, a cluji Mizráchi titkára, július hó 2-án, vasárnap délután 6 órakor, Clujon, a Paris uccal orth. templomban tartják egybekelési ünnepélyüket, amelyre ezuton is meghívják rokonaikat, elvbarátait és ismerőseiket.

— **Baumzweig Aranka és Lukácsér László** Cluj, szívesen látják rokonaikat és ismerőseiket július hó 2-án d. u. 3 órakor a Piața Mihai Viteazul 23. alatt tartandó esküvőjükre.

— **Szekely Mór** nyugalmazott vasuti főellenőr leánya, Éva, f. hó 2-án, vasárnap tartja esküvőjét dr. Asztalos Lászlóval Berettyó-újfaluban.

— **Autókatasztrófa áldozata lett egy román színész nő.** Rádăuți-ből jelentik: Mary Don, a „Másodikemeleti hógy” főszereplője, az ismert román filmszínész nő, Eforia volt polgármesterének és a Banca Română igazgatójának, Tudor Donnak a felesége autószerencsétlenség áldozata lett Rádăuți közlemben. Az asszony maga vezette az autót és nagy sebességgel hajtott. Egy kanyarban a gépkocsi egy fának rohant, összetört és Mary Don halálát lelta.

SZERKESZTŐ ÜZENETEK

K. J., Dés. Levelezőlapján nem közli, hogy milyen adóról van szó. Az egyenes-adótörvény szerint minden hasznothajtó foglalkozás után ipari, vagy kereskedelmi adót fizetni kell és ez áll a háziparra is, ha azt foglalkozás szerűen üzik és a termékeket kereskedelmi üzletben adják el. Más eset az, ha valaki alkalmilag készült saját kézimunkáját ugyancsak alkalmilag adja el. Egyébként közölje velünk, hogy milyen adót, milyen alapon követelnek és akkor részlete-sőbb választ adunk.

A kolozsvári zeneóvoda első vizsga-bemutatóján

A sarokban apró székek, a székekben még apróbb gyermekek. A kicsi, de szakértő publikumnak egy zeneóvoda bemutató előadásán van alkalmuk résztvenni. A gyermekek apró, szövegben és dallamban primitív dalocskákat énekelnek, azt kezecskéjükkel ütemezik. A kis lábak pedig pontosan kidobogják a hangok értékét. Azután „táviratoznak”: a gyermekek felváltva kitapsolják egy általuk kiválasztott dalocska ritmusát s a „cimzett” igyekszik felismerni. Azután következnek a többi édes zenés játékok: „Megy a gözös Kanizsára” cigánybandával, zongorakísérettel, pontosan követik a lábak és az énekek a zene ritmusát (ezek a gyerekek fognak tudni zenekarban játszani és a dirigensre nézés nélkül figyelni). Indul az eleven vonal, harsányan szól az ének és dobogás: majd elhalkul. Elment a vonat. Ujra erősödik: visszajött, megérkezett. (Igy tanulják a dinamikát). Következik a „nagy produkció”: a gyerekek egyenként odamennek a zongorához és „zongoráznak”. A kis dalocskákat énekeikre lepötyögtesik, néha szöveggel, néha a hangok neveinek megnevezésével. Minden gyermek maga kereste ki a hangokat a legkisebbek a tanár segítségével. Ennek már nem zenei, hanem pszichológiai oka van. Nekik sem szabad kevesebbnek éreznük magukat a nagyobbaknál. A gyermekek boldogok, hogy zongoráztak és a cél el van érve. Mi ez a cél? Szűnét közben a tanárnő ismerteti a zeneóvoda célkitűzéseit.

— A zene a gyermek életének egyik örömforrása kellene, hogy legyen és ahelyett gyűlölt, vagy legjobb esetben unott kényszer-munka. Mi ennek az oka? Rátermettség, előkészítés nélkül engedik a gyermeket a hangszerhez, sőt rákényszerítik, ahelyett, hogy előbb felkeltene az érdeklődését, fejlesztene a szükséges képességeit, hogy ezáltal a hangszertanulást megkönyvítse, ami előkészítés nélkül bizony nehéz munka. Ez az ugynevezett passzív magatartás a tanár részéről a gyermek lelkiéletének az ismeretét, a legnagyobb türelmet és önfegyelműzést igényli, de a legnagyobb eredményt nyújtja. A gyermekekben kifejlesztjük a zenei — és a zenéhez szükséges egyéb adottságokat. Mire a gyermek a zeneóvodából kikerül, képesség-fejlesztésen kívül még a szükséges elméleti alapot is megkapta, amit a zenepedagógia legtöbbször elhanyagol.

Azután tovább peregnék a zenés játékok. „Kinn a báránny benn a farkas”, Kodály dallamaira. A gyermekek jobbra-balra húzzák a tanárokat: én vagyok a bárány, vagy a farkas. Nem lehet előre meghatározni a műsort, a tanárok a gyermekek kívánságaihoz alkalmazkodnak. „Veszekedni” kezdenek. Így nevezik a kánon éneklést. Egyik csoport megkezd az éneket, a másik belevág, két szó-lamban folyik a játék. Ezt a nagyobbak zongorán is eljátszák, énekelve természetesen, azután kottából énekelnek a tanárnő és asszisztense kíséretével. Utóljára jön a lab-dázás. A különböző szintű labdák mindegyike egy hangot jelent. A labdák felmutatása után énekelnek a gyermekek. Mindenki énekel és mind meglepő biztonsággal intonál. A zongorán leütött hangokat is felismerik és ösztön-szerűen is kórusban éneklük a hangok neveit, bebizonyítva, hogy a hallást milyen tökéletesen ki lehet fejleszteni. Salamon Etelka tanárnő és asszisztense: Salamon Kató rövid pár hónapos munkával nagyon szép eredményeket mutattak fel a bemutatón. (H.)

— **Funk német gazdasági miniszter Hollandiába utazik.** Berlinből jelentik: Funk német gazdasági miniszter a jövő hé folyamán Hollandiába utazik, hogy meg tárgyalja a német-holland kereskedelmi kapcsolatok intenzifikálását.

— **Henlein beszéde Prágában.** Prágából jelenti a DNB: Henlein csütörtökön este a prágai rádióban beszélt. Többek között a következőket mondotta: — Németország véglegesnek tekint a mai cseh- és morvaországi helyzetet. A németek tiszteletben tartják a cseh népet és készek segítségére lenni nemzeti jellegének fenntartásában, de sohasem fogják eltűrni, hogy Cseh- és Morvaországot a nagy imperialista hatalmak Németország veszélyeztetésére használják fel. A németek készek elfelejteni a múltbeli ellenségeskedést, de „a Benes-érát véglegesen ilkvidálni kell”.

EGYESÜLETI ÉLET

Kirándulás Nagyváradra. A Haggibbor futballcsapata július 9-én Nagyváradon játszva revánsmérkőzését a Makkahival, mely alkalomból a futballszakosztály kísérelket is vizs magával a mérkőzésre, valamint Félix-fürdőre. Jelentkezni Riesler szakosztály-előknél lehet (M. Foch I. Ekszerület.)

— **A Haggibbor futballszakosztálya** vasárnap Marosvásáron játszik. Indul délen 1 órakor a Piața Mihai Viteazul téri Rosner-bodega elől. A mérkőzésre kirándulókat is el-vizs. — Kéretnek az alanti játékosok az indulási helyen pontos időben megjelenni: Noé, Riesler, Kleinmann, Kaufmann I, Kohn, Schmilovits, Izsák, Keszer, Hirsch, Kasziner, Kaufmann II, Rosner, Náthán, Rosenblat, Krausz I, Krausz II, Krausz III.

Szin

Hétf

ered

Cluj, ju-
lozsváron
ság előtt
gák. A há-
jelölt jele-
303. Az in-
Baritiu-gia-
bizottság
ahol 124 je-
rel a vizsg-
zumban va-
111, míg a
a kisebbsé-
vizsgáztak
jutott át a
A végle-
szóbeli viz-
valószínűs-

Az érett-
ellenére is
Maria leán-
a 49-ik sz-
dr. egyete-
érvélelők-
fólasig me-
a zöld tan-
utában pe-
elég jól m-
kus kert é-
et igazgar-
nak megro-
— segít is-
Egyik je-
rolja izgal-
amikor sz-
megkönyve-
máris uj k-
— Kisas-
A jelölte-
kedélyes e-
— Kelle-
általában
A biztat-
szépen els-
tárgy” ös-

A Barit-
fogas jogi
egy ijedt
a széken, n-
állama a fu-
lelet.

— Hogy

zatójt? —

— Itélet-

— Mely-

— A tör-

szó sorokbó-

— A ser-

Egy más-

— tart rövid-

— reneszen-

— van. Nem-

— bánatok kö-

— A tanár-

— kozni, de a

— kivágja az

— A harma-

— vével birko-

— gozza a ke-

— A tanár-

— Pihen-

— addig m-

— A jelölt-

— Nem-

— meilegem.

— Egy más-

— elveiről bes-

— szabadságr-

— Heme-stróf-

— kiejtéssel,

— jelölt.

— Nem vol-

— szokások

SPORT

Erős csapattal jön Kolozsvárra Temesvár válogatottja

Cluj, junius 30. (Az Uj Kelet tud.) Közöltük már, hogy vasárnap Kolozsváron Temesvár-Kolozsvár válogatott labdarugómérkőzés lesz. Temesvári jelentés szerint a kolozsvári mérkőzésre tizenhat játékos indul el, a város labdarugóinak legjobbjai, akik közül majd a helyszínen állítják össze a Temesvárt képviselő válogatott csapatot. A következő temesvári játékosok érkeznek szombaton este Kolozsvárra:

Kapusok: Pavlovics és Leitersdorfer.
Hátvédek: Röck, Regdon, Kohl.
Fedeztetek: Wetzler III, Kotormány, Nagy, Hoffmann.
Csatárok: Bindea, Thierjung, Klimek, Marksteiner, Dobay, Ciolac és Bajusz.

Sportul Studentesc-AMTE 3:1 (1:0)

Bucuresi, junius 30. Csütörtökön délután 6000 főnyi közönség jelenlétében játszották le a Sportul Studentesc-AMTE Román Kupa elődöntőt, amelyet az egyetemi csapat 3:1 (1:0) arányban nyert meg és ezzel a Román Kupa különdöntőjébe került, ahol ellenfele a vasárnapi Venus-Rapid mérkőzés győztese lesz.

Propaganda atlétikai versenyt rendez a Haggibbor

Cluj, junius 30. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor atlétikai szakosztálya felkéri az összes szervezett és szervezetlen zsidó ifjúságot, hogy teljes számban vegyenek részt a július 9-én, vasárnap reggel fél 8 órakor a városi sporttelepen megtartandó propaganda atlétikai versenyen, a következő kiírás és feltételek mellett:

Futószámok: 100, 400, 800, 1500 és 3000 méteres síkfutás, 4x100, 4x400 és 4x1000 méteres staféták.

Dobozszámok: suly- és diszkosz, ugrószámok: magas- és távolugrás.

A versenyen résztvehetnek azok, akik még nyilvános atlétikai versenyen nem szerepeltek. 2. Aki nincs leigazolva valamely atlétikai egyesületnél. 3. Aki 1915 január 1 után született.

A versenyen csak a következő szabályszerű sportöltözketben lehet résztvenni: rövid nadrág, dressz és tornacipő, vagy szeges atlétacipő.

Nevezési díj számonként 30 lej, stafétákban 10 lej. Azon ifjúsági szervezet, melynek tagjai a legtöbb pontot szerezték, plakett-díjazást nyernek. Minden szám győztese bronzérmét kap.

Pontozások egyes számokban 5, 3, 2, 1, stafétákban 10, 5, 3, 1.

Kellő számú női jelentkező esetén kiírásra kerül 800 méteres síkfutás, magas- és távolugrás.

Felvilágosítások és jelentkezések az edzősek alkalmával minden kedden és csütörtökön este 7-9-ig. Nevezések ugyanott eszközölhetők.

Hírek a sportvilágból

Londonból jelentik: Az angol nemzetközi teniszbajnokságok legutóbbi és érdekesebb eredményei a következők:

Férfi egyes: Smiedt román-Hare angol 2:6, 6:3, 8:6, 0:6, 6:3, Ellemmer svájci-Hamburger román 6:1, 6:0, 6:3, Buttler angol-Caralulis román 6:4, 6:2, 7:9, 6:0, Kukuljevits jugoszláv-MacNeill USA 6:4, 7:5, 6:1, Rigga USA-Avory angol 6:4, 6:4, 6:2, Gábory magyar-Dunn újzealandi 7:5, 9:7, 5:7, 6:2, Van Swoll holland-Ellemmer svájci 6:2, 6:3, 4:6, 6:4, Austin angol-Anderson USA 6:3, 6:4, 6:4, Schmith USA-Menzel német 6:1, 3:6, 6:3, 7:5, Siba cseh-Abdessaem francia 7:5, 6:1, 6:4.

Férfi páros: Gábory, Szigeti magyar-Maneff, Fischer svájci 6:4, 6:4, 6:1, Bawarowszky, Klocsinszky lengyel-Kleinschrott, Nikolaides német-görög 6:2, 6:3, 1:6, 6:4.

Női egyes: Wehler USA-Ellys angol 6:3, 7:5, Mathieu francia-King angol 6:1, 6:0, Somogyi magyar-Jork angol 6:2, 6:4.

Mister „G.” a rivierai teniszversenyek állandó szereplője, Svédország királyja, megmutatta, hogy tizennégy hasznát tudja venni más alkalmakkor is. A svéd zászlók legutóbbi ünnepségen nem kevesebb, mint 143 zászlót emelt magasra és lobogtatott meg a rendezőkkel súlyosan megrakott és diszbeöltözött uralkodó.

KÖZGAZDASÁG

Az 1938-as év második felében kedvező rentabilitással dolgoztak a bel-földi vasipari vállalatok

Bucuresi, junius 30. A romániai fémiparosok országos szövetségének legutóbbi közgyűlésén előterjesztett rendkívül érdekes évi jelentés a Goga-kormány hivatalbalépésével kapcsolatos politikai és gazdasági bizonytalanságról számol be és megállapítja, hogy a vasipar megrendelésinél és forgalmánál 1938. januárjában 70-80 százalékos visszaesés mutatkozott 1937-tel szemben. A helyzet március végéig javulni kezdett és évvégéig az ipar majdnem teljesen behozta a veszteségeit. Ez a konjunktúrális változás elsősorban a kormány által megindított nagy közmunkák, építkezések és hadimegrendelések eredménye, amely új beruházásokra adott lehetőséget az iparnak. A nehézipari beruházások, illetve az iparba befektetett új tőkék egy milliárd 67 millió lejt tettek ki. Ennyire rug az újonnan alapított vállalatok kezdeti és a meglévő vállalatok felemelt alapitójé. A fokozott megrendelésekre a

gyáraknak is fokozniok kellett a termelésüket. A nyersvastermelés 30 százalékkal emelkedett, noha a kohók csak teljesítőképességük felével dolgoztak. Az acélgártás teljes kapacitás kihasználása mellett mintegy 23 százalékkal emelkedett, míg a hengerelt árukban és félgártmányokban az emelkedés még ennél is nagyobb volt 1938-ban. Ezzel szemben visszaesést mutat a termelés fémkonstrukciókban, petróleumipari fúrószerzőmunkában (a petróleumvállalatok beruházásainak megszorítása miatt), míg vas építőanyagokban a visszaesés 10-12 százalékos, ami a magánépítkezés nagymérvű csökkenésének a következménye. Általában a fémipari szövetség megelégedett a helyzettel és az ipar egyetlen nagy gondja az, hogyan és honnan tudna elegendő vasércet, öcskavasat, nyersvasat és nyersacélt, valamint félgártmányt behozni.

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara gazdasági béketárgyalások megindítását indítványozza az egyes nagyhatalmak között

Koppenhága, junius 30. A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara kongresszusának tegnapi ülésén egyhangú, határozatot fogadtak el, amely szerint a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara felhívást intéz: Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország, Amerika (USA) és Japán kormányaihoz a világ gazdasági problémáinak mielőbbi rendezésére. A határozat az egyes kormányoknak azt ajánlja, hogy szakértő delegátusaikkal tartsanak egy nemzetközi

konferenciát, amelyen a világ összes gazdasági problémáit tárgyalják le és egy nagy nemzetközi egyezmény keretében igyekezzenek eme problémákat megoldani. A határozat utal arra is, hogy az ajánlott nemzetközi konferenciára hívják meg ama államokat is, amelyek nem tagjai a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarának. A határozatot a konferencia az összes tagállomnak megküldte.

A Bánátban már megkezdődött az aratás. A mezőgazdasági kamarákhoz beérkezett jelentések szerint Erdély egyes nyugati megyeiben és a Bánátban már megkezdődött az aratás. Az eddig learatott mennyiségekkel végzett becslések szerint az idei buza-termés minőségileg jobb az 1938. évinél, mennyiségileg pedig majdnem azonos a múlt évével. A Bánátban az aratással kapcsolatban speciális probléma merült fel. A törvény szerint ugyanis az aratómunkások hetenként készpénzzel fizetendők, viszont a több évtizedes szokás az, hogy az aratók „részre” dolgoznak és a learatott mennyiség egy bizonyos hányadát természetben kapják. Mivel ez ellentétes a törvény betűjével, az aradi és temesvári mezőgazdasági kamarák a kormányt emlékiratban kérték arra, hogy engedélyezze továbbra is a természetben történő fizetést.

Garoflid volt miniszter szabaddevizaforgalmat követelt a szénátásban a mezőgazdasági termékek exportjával kapcsolatban. A szénátus utolsó ülésén Garoflid volt miniszter nagy beszédet mondott a mezőgazdasági termékek értékesítésével kapcsolatban. Garoflid volt miniszter beszédében sürgette az utépitések befejezését, szabad áruforgazást kért, hogy a mezőgazdasági termékek forgalmának útjában ezek se legyenek akadályok. Ezután a mezőgazdasági termékek exportjának kérdésére tért át. Garoflid helyesli a kormány buzaértékesítési politikáját, de leszögezi, hogy a támogatás, amelyet az állam ad a kifizetődő áron vásárolt buza kivitelének megkönnyítésére, nem tekinthető szubvenciónak. Ez a támogatás — szerinte — csak részbeni ellenértéke azoknak a devizáknak, amelyeket a mezőgazdasági termékek kivitele az államnak átenged alacsony árfolyamon és amelyeket az állam akár költségvetési célokra használ fel, akár pedig arra, hogy az ipart olcsó nyersanyaggal lássa el. Ha a mezőgazdasági termékek kiviteléből eredő devizákat szabadon lehetne értékesíteni, a mezőgazdaság nem lenne szüksége kivitel prémiumokra. A mezőgazdasági termékek árának feljavitására a másik ut az, hogy kereskedelmi szerződésekkel a kormány fokozza és jövedelmezővé tegye a kivitelét. Eddig három országgal léte is jött ilyen szerződés. A franciákkal kötött egyezménytől a mezőgazdaság ne várjon sokat, mert Franciaország maga is agrárállam. Jólal jelentősebb az angolokkal megkötött egyezmény, amelyben Anglia ugyanazokat a vámkedvez-

ményeket adta a romániai búzáknak, mint a saját gyarmatairól és birodalmából vásárolt búzáknak. Ez a kedvezmény vagononként 3500 lejt tesz ki. De legfontosabb a Németországgal kötött egyezmény. Németország a különböző adottságok folytán jó piaca valamennyi román mezőgazdasági terméknek és ebben a tekintetben Garoflid szenátor kiemeltetetlen lehetőségeket lát. Különösen ki lehet fejleszteni a bor és szőlő kivitelét. Németország ma 12 ezer vagon bort importál Csiléből, Spanyolországból és Olaszországból. Ennek a mennyiségnek igen nagy részét Románia tudná szállítani, mivel a válsággal küzdő belföldi bortermelést talpra lehetne állítani. És talán még fontosabb piac Németország az élőállataink számára, amelyek értékesítése elsősorban érdekli a mezőgazdákat, mert ettől függ az egész mezőgazdasági termelés modernizálása, minőségi és mennyisége fejlődése.

Zürichi árfolyam. (Junius 30): Márka 178.—, holland forint 235,65, dollár 443,81, font 20,775, francia frank 11,755, olasz lira 23,34, szlovákkorona 15,10, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3,25, zloty 83,62, belgas 75,45.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45—143.52
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.07—76.24
svájci frank	31.38—32.36
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csekkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. Bucuresi-ben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1461—1480
angol font, 20%-os kvóta	1436—1450
angol font, 40%-os kvóta	930—950
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	165.80
dollár, 30%-os szabadkvóta	314
svájci frank, 30%-os kvóta	72—75
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	9.—
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	8.60
belgas, 30%-os	56.—
svédkorona, 30%-os kvóta	87.50

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A THALIA PREMIERMOZGÓ MUSORA
A Fekete Sas lecsap. Második és befejező rész, amely önállóan is tökéletesen élvezhető legszenzációsabb kalandok sorozata, a Fekete Sas végső győzelmével.

A ROYAL MOZGÓ MUSORA:
A kánikula ellenére is világfilmet mutat be Eleonor Powell legújabb filmje, melyben három olyan táncszáma van, melyet még nem láttak: Honolulu. Tökéletes rendezés. Szellemes. Mulatságos. Zene méltó havi muzsika. Előadások: 3.20, 5.20, 9.30. Számozott jegylovétel. Tel. 37-05. Előtte premier journal: Metro és Fox.

AZ URANIA MOZGÓ MUSORA:
Szenzációs dupla műsor: 1. Bűnök fia, Pierre Loti világhírű regényének izgalmas filmváltozata, főszerepekben: Madeleine Ozeray, Louis Jouvet. 2. Barnabé, Nagyszerű francia vígjáték, főszerepekben: Fernandel közkedvelt francia komikus.

A SELECT MOZGÓ MUSORA:
Önagysága detektívje. Ellenállhatatlan humoru francia vígjáték, főszerepekben: Fernandel, Ginette Leclerc, Elvira Popescu.

A CAPITOL MOZGÓ MUSORA:
A francia szobalány. Az itteni Magyar Színházban is nagy sikerrel játszott vígjáték kiváló filmváltozata, főszerepekben: Olympia Bradna és Ray Milland.

RIO MOZGÓ MUSORA:
Ma: 3, 6 és 9 órakor két világláger! Egy helyr! I. Ez az éjszaka a miénk. (Továbbiak). Az évad legnagyobb szenzációját. Fősz.: Charles Boyer és Claudette Colbert. II. Gyilkosság történt. Izgalmas gangsterdráma. Fősz.: Edward G. Robinson, Ruth Donnelly és William Parker. III. Híradó.
Köv. műsorunk: I. Tarakanova hercegnő. II. A tanár ur. Fősz.: Harold Loyd.

Ujjászervezők a Sfatul Negustoresc dévai csoportját. A Sfatul Negustoresc dévai csoportja július 2-án közgyűlést tart, amelyen tisztikart választanak és ugyanakkor részletes reorganizációs programot készítenek a Kereskedő Tanács dévai csoportjának ujjászervezésére.

Erdélyrészi Palesztina Hivatal közleménye. A palesztinai kormány az április-szeptemberi seditura több, mint 10.000 certifikátot bocsájtott a Sochnutnak rendelkezésére. Ez az arányilag nagy mennyiségű certifikát nagyon kevés alijah lehetőséget nyújt a romániai, illetve erdélyi zsidóknak. Olyan kategóriákra oszlanak a certifikátok, melyeket a zsidóság nagyobb része nemigen vehet igénybe. Kivételt képez a tanuló ifjúság részére engedélyezett certifikátok mennyisége, melyek az erdélyi ifjúságnak lehetőséget nyújt az alijah. Hogy ez a lehetőség kellőképpen kihasználható legyen, a jelentkezők határidő július 15-ig meg lett hosszabbítva. Ez a terminus nem lesz több meghosszabbítva. Azok a tanulók, akik ezt az alijah lehetőséget igénybe akarják venni, nyújtsák be sürgősen kérvényeiket a ZsNSZ, illetve a helyi Palesztina Bizottság útján, vagy közvetlenül az Erdélyrészi Palesztina Hivatalhoz, ahol a szükséges felvilágosítást is megkaphatják.

A kolozsvári főorvosi hivatal közleménye. A főorvosi hivatal felkérte lapunkat annak közlésére, hogy a lombi nyaralótelepre küldendő gyermekek első csoportja vasárnap délelőtt 9 órakor indul a Kogalniceanu 4 sz. alatti főorvosi hivatal elől.

Közigazgatási aligazgatóvá neveztek ki dr Stoica Ioan Kolozs vármegye prefektus vezérútkart. Dr Tataru Coriolan, Szamosatomány királyi helytartójának előterjesztésére a belügyminisztérium dr Stoica Ioan, a kolozsvármegyei prefektúra főjegyzőjét közigazgatási aligazgatóvá nevezte ki. Dr Stoica Ioan egyik legkiválóbban képzett közigazgatási főtisztviselője a vármegyei prefektúrának és igazgatója a Cuvantul Notarului (A jegyző szava) című közigazgatási szaklapnak. A széles körben nagy népszerűségnek és őszinte tiszteltetnek örvendő vármegyei főjegyző az 1919. évi óta áll a közigazgatás szolgálatában és rétékes munkásságával megérdemelt előléptetés osztatlan örömet keltett a nagyszámu tisztelői és barátai körében, akik előléptetése alkalmából tömegesen keresték fel dr Stoica Ioan szerencsekívánatait.

Jeruzsálem gesen naciót tette. Az A világszervezet dorjává zuzit előtt hatalm okolták meg trétt-falok: voltak ugyan angol király ten — a fok tek. A jisuv dóság 99.9 s los ünnepség zoi lakomábo dieta főfőört. Most megad tesztinában

Néhány na Nagy-Palesz egészen kül kig szurony képet ez a rui: Csak is honnan fuj s sik ez a sok Es érthető. (Nem!) ker A békes hód wainek felfo

Az APC. szekházat é a Stors ucc letes. Eric Sachlichkeit get: A safe acellajtok ny ponti fűtés- lék mely ó öröklet. A szóp kilátás

Egy lond perse a c öröstököl, tudja magá a zsidók ell ystlenül ke történetesen Maadonald e het éven á sabb rangu Az emberek csóválva ké a palesztina tani? 1930- Balfour-dek hangoztatta ja a zsidó hatós támo alakok köz eszközeit. s eszközők a



Közkelet zündeneke k a sabb szont most három sze sege felett rom közüll re, tehát a molásokba amire egy szervezet ügyel fel, mezve mi sértés elle

A Váad főormányz nek eresz működő t vatalos ka rádiónak 150 ezer a busásan élnek tő tion elve. rátért, te zsidó kult azt, hog természet megállap rádiótól s illeti. Leg nek, me sorból. A

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

don tartózkodására vagy habozására újabb európai támadás esetén. Daladier és Halifax beszédei után és a lengyel köztársasági elnök szavai után a német vezetők tudják, hogy Lengyelország, vagy Danzig elleni közvetlen vagy színlelt támadás nem fog egyszerű helyi kérdést jelenteni.

A Le Figaro közli, hogy londoni politikai körökben Halifax lord beszédét a leghatározottabb nyilatkozatnak tekintik, amit angol államférfi mondott március 15. óta. E szavak megfelelnek a helyzet súlyos voltának. Londonba érkezett értesítések szerint Németország a közeli napokban valóban puccsot akar megkísérlni Danzigban, amit néhány hét múlva, augusztus végén katonai beszállgási kísérlet fog követni.

Párizs, június 30. A francia politikai és diplomáciai körök élénk helyesléssel fogadták Halifax lord beszédét és hangsúlyozták a Párizs és London között fennálló tökéletes véleményazonosságot. A beszédet igen nagyfontosságúnak ítélik meg és kiemelik, hogy ez egyike volt az angol államférfiak legvilágosabb és leghatározottabb állásfoglalásainak. A helyzettől olyan természetűvé válik — mondják ezek a körök —, hogy kizár minden kétértelműséget és remélhető, hogy most, amidőn a kelet-európai nemzetközi helyzet újabb bonyodalommal fenyeget, Halifax lord figyelmeztetését meg fogják hallani Berlinben.

A berlini és római visszhang

Berlin, június 30. A Deutscher Dienst Halifax beszédéről azt írja, hogy London úgy látszik az érveket erősebben hiszi, ha azokat erősített hangon mondják el. Hagyják abba azt a kísérletet, hogy az angol külpolitika bekeszerepét igazolni igyekezzenek a német közvélemény előtt. Ennek úgy sincs hítele, amikor bekerítési politika folyik. A beszéd-impulziónak, amely Anglia szilárd elhatározásáról beszél a támadások megállításánál, súlyos cáfolata az, hogy Anglia a semleges államok függetlenségét politikai üzletkötés céljaira akarja felhasználni s így leplezni tulajdonképpen a háborús céltú magatartását, amely az 1914-es időkre emlékeztet. Halifax nem akarja elismerni az élettért gondolatát, amit pedig a gyamatli probléma megoldási lehetőségéről mond, csak egyszerű kifogás. Jellemző egyben Anglia felfogására, hogy tények helyett szavakkal és közhelyekkel akar operálni.

Róma, június 30. (Rador). A Popolo di Roma azt írja, hogy Lord Halifax beszédében támadásra tért át főleg eszmei síkon. Németország belső nehézségeit a nemzeti szocializmusnak tulajdonította. Halifax hibát követett el, amikor ab élettér német eszméjét fel akarta borítani. Azt állította, hogy Belgium és Hollandia Németországnál sürribben lakott országok, amelyek bebizonyították, hogy a túlnépesedés termelő munkával orvosolható. Megfeledezett Halifax arról, hogy Hollandia és Belgium jelentős gyarmatokkal rendelkeznek, amelyek Németországnak hiányoznak. Bár Daladier „forte” hangnemét utánozta Halifax, a beszédnek főleg propaganda-jellege volt, — fejezi be a lap.

A DNB római jelentése szerint olasz politikai körökben a beszédet kihívó hangunak tekintik Németország és a tengelyhatalmak címére. A beszéd nem volt más, mint a Daladier szombati beszédében megkezdett háborús izgatás visszhangja.

Greenwood beszéde

London, június 30. (Rador). Greenwood munkáspárti képviselő csütörtökön este beszédét mondott.

— Olyan hírek járnak, — mondotta, — hogy háború küszöbén állunk. Mindaz, amit mondhatok az, hogy ha a háborút ránk kényszerítik, a munkáspárt maradéktalanul megteszi kötelességét és tagjai az első sorokban fognak harcolni. Sohasem képzeltem, hogy ilyen szavak használatára leszek kényszerítve, de vannak dolgok, melyek drágábbak az életnél és ezek egyike a szabadság. Ha megtörténik, hogy a végzettség bekövetkezik, biztosíthatlak, hogy a demokráciák fogják learatni a döntő győzelmet.

Roosevelt Washingtonba rendelte londoni követét

London, június 30. (Rador). A Daily News jólétesült forrásra hivatkozva közli, hogy Roosevelt elnök azzal a kéréssel fordult Kennedy londoni nagykövethoz, hogy azonnal utazzon Washingtonba és tegyen jelentést a feszült európai helyzetről.

London, június 30. (Rador). Kennedy, az Egyesült Államok nagykövete helyet foglaltatott magának a „Yankee Clipper” repülőgépen, amely ma indul Southamptonból New Yorkba.

Danzigban egyenruhákat varrnak az összes szabók

Danzig, június 30. (Rador). A PAT jelenté: Hitelt érdemlő helyről közlik, hogy az önkéntes alakulatok beszerzése folyamatban van. Számos házat alakítottak át az új alakulatok befogadására. Danzigban élelmiszer, főleg pedig liszt és fagyaszott hús raktárakat létesítenek. Majdnem az összes szabókat

mozgósították, hogy egyenruhákat készítsenek.

Aresés a londoni tőzsdén

London, június 30. A londoni tőzsdén újabb áresések következtek be. A nyomott hangulatot a bizonytalan nemzetközi helyzettel és az orosz tárgyalások elhúzódásával hozzák összefüggésbe.

Negyedmillió hadkötelest hívnak be Angliában

London, június 30. Július 20-ra egy negyedmillió hadköteles ifjút hívnak be, hathónapos katonai szolgálatra.

„A danzigi németek nem akarnak vérontást” — mondotta egy danzigi német politikus

Danzig, június 30. Az United Press munkatársa beszélgetést folytatott Danzig egyik vezető német politikai személyiséggel, aki kijelentette, hogy a szabad város katonai védelmi intézkedéseket tesz egy fenyegető lengyel támadással szemben. Nem felel meg a valóságnak, mintha fgyverbíró birodalmi polgárok özönlöttek volna Danzigba, hogy ott szabadcsapatokat alakítsanak. Ezzel szemben tény az, hogy tekintélyes számú német ifju érkezett az utóbbi időben, ezek azonban a szabad város területén kívül levő kaszárnyákban helyezkedtek el.

— A lengyel kormány közölte, hogy német csapatok Danzigba való bevonulását háborus oknak tekinté éppúgy, mint azt, ha a danzigi szenátus kimondaná a birodalomhoz való csatlakozását. Ilyen körülmények között gondoskodni kell Danzig védelméről. A hírek azonban, amelyek szerint Danzig a jövő héten visszatérne a birodalom kebelébe, nem felelnek meg a valóságnak. Danzignak vérontás nélkül kell visszakérünie Németországhoz és ezért mindent kerülni akarunk, ami háborúhoz vezet — fejezte be nyilatkozatát a danzigi nációvezető.

Danzig türelemmel várja a Führer határozatát

Varsó, június 30. Zafke, a Danziger Vorposten című lap főszerkesztője, mai vezércikkében többek között a következőket írja: „Danzig lakossága türelemmel várja a határozatot, amelynek el kell jönnie és amelynek időpontját a Führer fogja megállapítani. Számunkra nincs más tennivaló, mint felkészülni”.

Cikkének további részében kifejti, hogy milyen fontossága van Danzignak Németország szempontjából. Elisméri, hogy Lengyelországnak is fontos létérdekei fűződnek Danzighoz, de úgy véli, hogy Anglia és Franciaország a döntő pillanatban nem fogják tudni megvédeni Lengyelországot.

Zafke elisméri a danzigi szenátus azon törekvését is, hogy Danzigban a Visztula torkolatánál katonai támaszpontot építsen ki.

Varsó, június 30. A Danzigba irányuló fegyverszállításokról a következőket közlik

a lengyel lapok:

Az elmúlt éjszaka négy nehéz ágyut szállítottak Danzigba. 32 lóval huzták fel a szállítmányt a Bischofbergre, amelyet civilek nem közelíthetnek meg. Több lovascsoporthoz vonult fel tüntetőleg a város utcáin. Rengeg lovat mozgósították az önkéntesek számára. Háromezer munkást katonai barakok építésével foglalkoztatnak.

Az önkéntesek részben Kelet-Poroszországból jöttek, részben a danzigi iskolák növendékei.

A lengyelországi lapok felvetik a kérdést, hogy miután Ausztriában nagy titokzatos-sággal készítették elő az Anschlusst, mit jelent vajjon az a nagy nyilvánosság, amelynek jegyében történnek a danzigi mozgólások? Azt hiszik, hogy Lengyelország megfélemlítésére irányul az egész akció és nincs másról szó, mint az idegek próbatételéről.

Mussolini Bolzanóban találkozik Hitlerrel

BUDAPEST, június 30. Az Esti Újság jelentése szerint Mussolini a napokban Bolzanóba utazik, ahol találkozni fog Hitlerrel. Romában a hírt nem erősítették meg, de nem is cáfolták és ezért erősen tartja magát.

Nicodim moldovai metropolita lett az új patriárka

Balan erdélyi metropolita visszalépett a választástól

Bucuresti, június 30. A képviselőház ülésében ma délelőtt ment végbe a patriárkaválasztás. Az ülésen résztvettek a kormány tagjai, a görögkeleti képviselők és szenátorok, valamint a patriárka-választó kollégium többi tagjai: négy egyetem rektora, a semmitőszék főelőnöke, a román Akadémia elnöke, továbbá a görögkeleti parochiák delegátusai.

Dr. Nicolae Zigre kultuszminiszter felolvasta a választó kollégium összehívásáról intézkedő királyi kéziratot.

Nicodim metropolita helyettes patriárka méltatta ezután az elhunyt Miron Cristea-t aki nemcsak kiváló egyházfőnök, de nagy államférfiúnak is bizonyult és az egyesült románság jelképe volt. Az ő helyét kell most betöltenie a kollégiumnak. Eppen ezért felhívja a kollégiumot, hogy a görögkeleti egyház élére azt válasszák, akit arra érdemesnek tartanak.

A szenátus Tanasescu professzor alelnököt, a képviselőház C. Anghelescu alelnököt delegálta ezután bizalmi emberként a választóbizottságba, majd Leon Mrejeru titkár felolvasta a szavazásra jogosultak névsorát. Mielőtt szavazásra került volna a sor, Balan erdélyi és Visarion bukovinai

metropoliták bejelentették, hogy nem kívánják jelöltetni magukat. A bejelentés — különösen az erdélyi metropolita részéről — meglepetést keltett. Ezután megkezdődött a szavazás, amelynek eredményeképpen a görögkeleti egyház patriárkájának Nicodim moldovai metropolitát választották meg 406 szavazattal 458 szavazat közlül. Balan erdélyi és Puiu Visarion bukovinai metropolitára 12—12 szavazat esett. Tit. Simedria, Nifon és Crivaneanu kolostorfőnökök egy-egy szavazatot kaptak, míg a többi megsemmisítették.

Patriárkává proklamálják Nicodim érseket

A szavazatok összeszámolása után Balan metropolita a választó-kollégium elnöke, Nicodim metropolitát, Bucuresti érsekeinek, Ungru Valachia metropolitájának és Románia patriárkájának proklamálta. Majd a következő szavakat intézi hozzá:

— „Van szerencsém tudatni önnel, hogy a magas választó kollégium Románia patriárka székébe szőlította önt. A legmelegebben gratulálok ehhez és hosszú pásztori időt kívánok önnek. Meg vagyok győződve arról, hogy patriárchátusa alatt élővé fog-

ja tenni egyházunkat, biztosítjuk a kiérus és az egész nép szeretetéről és odaadásáról.

A patriárka székfoglalója

Ezután az új patriárka ment fel a székre, a jelenlevők lelkes ünneplése közepette és a következőket mondotta:

— Az önök szavazata megtestiszel, de aggodalomba is ejt. Ugy érzem magam, mint-ha páva volnék szép tollakkal, de csunya lábakkal. Az önök szavazatai szép tollaztat jelentenek számomra. De ha arra gondolok, hogy a hetvenötödik életév küszöbén állok, ugy azt kell látnom, hogy a kor nehéz teherként súlyosodik vállaimra.

Az új patriárka ezután felsorolja az ortodox egyház nagy fejeit és petropolitáit, akik feláldozták magukat a hitért, majd elmondja, hogy azt a székét már 27 évvel ezelőtt felajánlta neki, de nem akarta az idősebbeket megelőzni.

Az új patriárka ezután köszönetet mondott megválasztásáért. Az ülés termett karzatokat megtöltő papok patriárka himnuszát intonálták. Balan metropolita az uralkodó iránti hódolatát fejezi ki, majd a választó ülést berekesztik. A választás után a patriárka palotájában recepció volt, amelyen résztvettek a kormány tagjai, élükön Calinescu miniszterelnökkel, a szent szinódus tagjai és az egyházkerületi delegátusok.

Robbanás egy franciaországi petróleumfinomítóban

Párizs, június 30. Az Aix en Provence-i petróleumfinomítóban robbanás történt. A robbanás, amelynek okát eddig nem sikerült megállapítani, három munkás életébe került.

Újra felhatalmazást kapott Roosevelt a dollár 9 centtel való leértékelésére

NEWYORK, június 30. A szenátus a minap elvetette a törvényjavaslatot, mely Roosevelt elnököt felhatalmazta volna a dollár további leértékelésére. A javaslat elvetése után a képviselőház és szenátus megkezdte a tárgyalásokat és meggyőző kért létesítettek, amely felhatalmazza Rooseveltet a dollár további 9 centtel való leértékelésére, újabb ezüstvásárlások eszközésére és az ezüst árának 70 centbe való megállapítására.

Lemondott a holland kormány

Amszterdam, június 30. A holland kormány ma délelőtt benyújtotta lemondását Vilma királynőnek. A kormányválságot a kabinet tagjai között pénzügypolitikai kérdésekben támadt nézeteltérések robbantották ki. A királynő Colin volt miniszterelnököt bízta meg az új kormány megalakításával. Colin a libelálisok és demokraták bevonásával szélesebbkörű koalíciós kormány összeállításán fáradozik.

Japán erőszakhoz folyamodik a szovjettel szemben?

Tokió, június 30. A Niki Niki című lap szerint a japán kormány erőszakhoz kíván folyamodni, hogy megvédje a japán petróleum-érdekeket Sachalin sziget északi részében és a japán halászhajók jogait, a Csendes óceán északi felében. A szovjetnek a jogokkal szembeni fenyegető magatartása kényszerít a japánokat arra, hogy erőszakhoz folyamodjanak.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10
Telefon: 18-60

SUN DW IMPRIMAT

Taxa postplătita în No. 30523

10. Telefon: Havonta 11.000, évre 600, földre: Havonta 12.000, Hirdetések: „UJ KELET”-banat zsidója. Cikkünk forrás megjelölésére.

Az uralk

Bucuresti, Ofélsége II. között fogad bizottságait, választóeljáró Ofélsége ez kamara és közlésére. A két választó

— Azon n viselőház megindított fejezem ki a lönös örömr hogy az utó mányintézked tek a nép el csosaim előtt kedések egész pokra helyez — Az elmu — aggodalm zet tömörülé erőt nekünk, való jelszav

— A nagy élet más ág vetetek, an követelménye keretében sor nem is enged kát a nemzet időben megie miközösünké sági kérdése hogy olyan depresszió m

mégis meg kázak, kedettebb tartani és előmenetet gazdagság

Ha a jelent günk van h munk kell és energiataral amelyek meg megérdemlün hogy semmi az embert, teszi. Román hogy dolgoz politikai s Frontja vezet tüzött ki és

— A tava lami átszery galommal ke — Örvend megállapitha zott a közige beszervezése megalapítása az ifjuság szervezeteke fűzünk a fa szolgálát ált

— A jele totta az áll ség és társa és örökre el legü előjogo érdekért val hogy tekin átéreztem a galátom alk Románia sz ban, méltós